VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 120)**

z dnia 26 stycznia 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 120)

26 stycznia 2018 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Piotrowicza (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (druki nr 771, 806 i 993).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Serocki** główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Ministerstwa Sprawiedliwości.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daniel Kędzierski, Dawid Ożóg** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Tomasz Czech, Piotr Podczaski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dzień dobry państwu, otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. W propozycji porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia mamy rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (druki nr 771, 806 i 993).

Czy są uwagi do zaproponowanego porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia? Nikt nie zgłasza uwag, zatem stwierdzam, że Komisja zaakceptowała zaproponowany porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia. Stwierdzam, że Komisja dysponuje niezbędnym kworum. Bardzo serdecznie witam wszystkich państwa, a w szczególności przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, witam pana Marcina Serockiego, głównego specjalistę w Departamencie Legislacyjnym.

Podczas drugiego czytania zgłoszono cztery poprawki. Poprawkę pierwszą zgłosił klub parlamentarny Platformy Obywatelskiej. Czy przedstawiciel wnioskodawców chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie? Bardzo proszę, pan poseł Marcin Święcicki.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Proszę państwa, pierwszą i drugą poprawkę trzeba rozpatrywać łącznie. To jest nawet napisane, rzeczywiście. O co chodzi? Jeśli chodzi o pierwszą zmianę, to nowe brzmienie artykułu polega na tym, że jest dodane trzecie tiret, po zbrodniach komunistycznych dodaje się „zbrodni banderowskich nacjonalistów i członków formacji kolaborujących z Trzecią Rzeszą Niemiecką". Do tej pory było: „zbrodni ukraińskich nacjonalistów i członków formacji ukraińskich kolaborujących z Trzecią Rzeszą".

Podobne zmiany są potem w zmianie drugiej, gdzie słowo „ukraińskich" zastępuje się „banderowskich i członków formacji kolaborujących z Trzecią Rzeszą". O co tutaj chodzi? Mianowicie o to, co zauważył wczoraj sam wnioskodawca tych artykułów, pan

Rzymkowski. Odróżnia on Ukraińców od banderowców. Chodzi tutaj o banderowców, nie Ukraińców. Ukraińcy nie powinni tego brać do siebie, bo chcemy rozliczać banderowców. Otóż tu jest pewne doprecyzowanie zgodne z myślą wnioskodawcy, że rozliczamy banderowców. Uważam, że takie rozwiązanie ułatwi nam pozyskanie rozsądnych, myślących Ukraińców do tego, żeby upamiętniać zbrodnie wołyńskie, żeby ekshumować zwłoki, wycofać się z głupich artykułów, które uchwalili akurat w dniu wizyty prezydenta Bronisława Komorowskiego w parlamencie ukraińskim. Mianowicie, mówimy o banderowcach, nie w ogóle o Ukraińcach.

Jest to tym bardziej uzasadnione, że w artykułach, które są już w tej ustawie, gdzie mówi się o zbrodniach nazistowskich i komunistycznych, nie wymienia się narodowości. Nie mówi się, że chodzi o nazistowskie zbrodnie niemieckie czy komunistyczne zbrodnie komunistów polskich, radzieckich czy innych. Zatem tutaj też byłaby jakaś równowaga i symetria – że nie walimy po Ukraińcach, tylko walimy po banderowcach, czyli wszystko inne zostaje bez zmian: „nacjonalistów, członków formacji kolaborujących…”. Ta treść cała zostaje, ale tak jak powiedział wnioskodawca całej tej ustawy, całej tej części, pan Rzymkowski, trzeba odróżniać banderowców od Ukraińców. Ta poprawka akurat jest zbieżna z tym, co pan tak mocno akcentował wczoraj w swoim wystąpieniu. Proponuję więc, żeby może pan wnioskodawca ustosunkował się do tego i poparł tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo, proszę, pan przewodniczący Rzymkowski.

Poseł Tomasz Rzymkowski (Kukiz'15):

Bardzo dziękuję. Bardzo się cieszę, że moje wczorajsze słowa o tym, że należy odróżnić Ukraińców od banderowców tak szybko znalazły wymiar normatywny, natomiast pragnę zwrócić uwagę na pewien ważny szczegół. Chodzi o to, że w zbrodniach ukraińskich nacjonalistów inspirowanych przez banderowców, uczestniczyła mówiąc wprost czerń ukraińska, czyli osoby, które w żaden sposób nie znały nawet ideologii banderowskiej, ale pod jej wpływem uczestniczyły w zbrodniach. Wprowadzenie takiego ograniczenia, które swoją drogą jest dosyć trudne, bardzo mocno zawęzi nam pole badań naukowych, jak również ściganie zbrodni. Skupimy się bowiem wyłącznie na tym, czy dana osoba była członkiem formacji kolaborującej czy nie, czy była członkiem organizacji banderowskich nacjonalistów.

Pamiętajmy, że w ramach organizacji nacjonalistów ukraińskich możemy wyróżnić nie tylko banderowców, ale też inne grupy nacjonalistyczne, które w swoim programie miały eksterminację narodu polskiego czy innych narodów zamieszkujących na tzw. etnicznych terenach ukraińskich. Stąd też jest to moim zdaniem zbyt daleko idące zawężenie i proponuję pozostawienie takiego brzmienia, jakie ustaliła Komisja w dniu 8 listopada 2016 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Janusz Sanocki.

Poseł Janusz Sanocki (niez.):

Panie pośle Święcicki, błagam, skąd w waszej formacji i u pana jest taka chęć mimikry, upodobnienia się, niedrażnienia nikogo? Ja odwrotnie, tam gdzie jest nazistów, dopisałbym, że niemieckich, należałoby tak zrobić. Przestańmy w końcu tych Ukraińców tak zagłaskiwać naszym kosztem, kosztem naszej pamięci i tożsamości. To, że pan przywołał tę nieszczęsną wizytę prezydenta Komorowskiego na Ukrainie, to tylko was kompromituje. Łykaliście wszystkie zniewagi. Nie chodzi tylko o sprawę honoru czy sprawy ambicjonalne, chodzi o sprawę realnego postawienia warunków partnerowi. To nie może być współpraca na takiej zasadzie, że my nadstawiamy jeden, drugi, trzeci, czwarty policzek, a oni robią, co chcą.

Proszę mi wierzyć, mam osobiste doświadczenia, pomagam przyzwoitym Ukraińcom, którzy tu przyjeżdżają. Osobiście ściągnąłem dwie rodziny polsko-ukraińskie, ukraińskie, ale w stosunku do nacjonalistów, do tej polityki, którą dziś uprawia Ukraina, naprawdę wreszcie zaczynamy mówić normalnym głosem. Pan natomiast jakby się bał

wszystkiego. Muszę pana chyba wyciągnąć na jakąś osobistą rozmowę, żeby jakoś pana zmobilizować, bardziej odważyć.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan przewodniczący Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w pełni popieram wywody pana posła przedstawiciela wnioskodawców. Panie pośle Święcicki, były tam frakcje nie tylko banderowców, melnykowcy też nie byli święci. A grupy chłopskie, bodajże Kuszczowi Widdiły się nazywały, też mordowały Polaków, szczególnie w województwie wołyńskim. Uważam, że określenie „ukraińskich nacjonalistów" jest wystarczające.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że wszystkie racje… To już bardzo krótko proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Chciałem tylko podkreślić, że takie czy inne sformułowanie nie stoi na przeszkodzie badania tych zbrodni, ponieważ IPN już w tej chwili cały czas robi badania. Akurat nie jest to absolutnie koniecznym wymogiem do tego, żeby IPN prowadził swoje badania, bo i tak prowadzi te badania bardzo rozległe. Natomiast chodzi o to, jeżeli panowie pytacie, żeby jednak pozyskać również Ukraińców, żeby prowadzić z nimi dialog i doprowadzić do tego, żebyśmy mogli tam ekshumować, upamiętniać wszystkie ofiary, żeby odwołali swoje sformułowania w ustawach, które są bezsensowne, a które uchwalili. Prowadzimy z nimi w tej sprawie dialog, rozmowy. Uważam, że dlatego należy iść w takim kierunku, który umożliwia nam absolutnie prowadzenie wszelkich prac, natomiast będzie paralelny w stosunku do tego, co mówimy o innych zbrodniarzach, chyba nie mniej dotkliwie uderzających w nas, a dużo bardziej – nazistowskich i komunistycznych zbrodniach. Dlatego uważam, że wyróżnianie specjalnie w negatywny sposób zbrodni ukraińskich…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo, drodzy państwo, dyskusję mamy za sobą. W tej chwili rozstrzygamy kwestię poprawek. Poglądy na temat poprawki zostały zaprezentowane, ostateczny wyraz damy w głosowaniu.

Poprawkę pierwszą i drugą, zgodnie z sugestią Biura Legislacyjnego, będziemy głosowali łącznie. Przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki pierwszej i drugiej?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:

Cztery głosy za.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Kto jest przeciw?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:

Przeciw jest jedenaście głosów.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję. Kto się wstrzymał od głosu?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:

Brak zgłoszeń.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Nikt, stwierdzam, że poprawki nie uzyskały wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki trzeciej zgłoszonej przez klub parlamentarny Platformy Obywatelskiej. Proszę bardzo, pan poseł Marcin Święcicki.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Tu już nie chodzi o sprawy ukraińskie. Chodzi o Bazę Materiału Genetycznego. Chodzi o to, żeby ona była tak jak jest, ale na trwale, żeby ona była w Szczecinie. Tu jest tylko

po prostu doprecyzowanie czy uszczegółowienie tego przepisu, żeby utrzymać tę Bazę w Szczecinie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne. Proszę, panie mecenasie.

Legislator z Biura Legislacyjnego Piotr Podczaski:
Chcieliśmy zwrócić uwagę, że ta kwestia nie była rozpatrywana w trakcie prac nad tym projektem ustawy i może być niebezpieczeństwo, że wychodzimy poza zakres przedłożenia. To była kwestia, która była rozpatrywana przy poprzedniej nowelizacji tej ustawy, natomiast nie w trakcie prac nad tym projektem.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej poprawki?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:
Trzy głosy za.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję. Kto jest przeciw?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:
Jedenaście głosów przeciw.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję. Kto się wstrzymał od głosu?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:
Brak zgłoszeń.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję, stwierdzam, że poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki czwartej złożonej przez klub parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość, zmierzającej do skreślenia art. 5. Przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki czwartej, zmierzającej do skreślenia art.5?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:
Czternaście głosów za.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję. Kto jest przeciw?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:
Brak zgłoszeń.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję. Kto się wstrzymał od głosu?

Sekretarz Komisji Dawid Ożóg:
Brak zgłoszeń.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):
Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka została przyjęta. Proponuję, aby sprawozdawcą w dalszym ciągu był pan przewodniczący Andrzej Matusiewicz. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że jest akceptacja. Sprzeciwu nie słyszę, zatem stwierdzam, że Komisja postanowiła powierzyć obowiązki sprawozdawcy panu przewodniczącemu Andrzejowi Matusiewiczowi.

Wobec wyczerpania porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia, zamykam posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Wszystkim państwu serdecznie dziękuję za udział.